315

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 20 okt. 1952
*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Zaal van Justitie.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, De Bruijn, Cals, Donker, Kernkamp, Van de Kieft, Luns, Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra (bij de punten 1 t/m 2d en 17)(afwezig is Minister Beyen wegens verblijf in het buitenland).

Tevens is aanwezig de Wnd. Algemene Vertegenwoordiger van Suriname Mr. H.L. de Vries.

Secretaris: J. Middelburg.

1a. *Notulen van de vergadering van 13 October 1952*
- - -
2°. *Opmerking naar aanleiding van punt 2e (Toepassing vreemdelingenvoorschriften op Indonesiërs)*
Minister *Suurhoff* dacht de kwestie van de werkvergunningen voor Indonesiërs schriftelijk te behandelen. Minister *Donker* merkt op, dat strikt genomen voor Indonesiërs werkvergunningen nodig zijn, doch dat misschien artikel 24 van het Uniestatuut, dat een gunstiger behandeling van de wederzijdse burgers mogelijk maakt, te deze aanzien van toepassing kan zijn. Dit zal door Sociale Zaken en Volksgezondheid dienen te worden bekeken.

Spreker merkt voorts op, dat in 1951 een wet is tot stand gekomen met een nationaliteitsregeling voor de Overzeese Rijksdelen. Volgens de tekst van deze wet zijn Indonesiërs vreemdelingen, doch er heeft een notawisseling met de Eerste Kamer plaats gevonden, waarbij de leden Kolff en Molenaar er op wezen, dat de rechter een ander oordeel hierover zou kunnen uitspreken. Spreker gelooft intussen, dat de tekst terzake wel duidelijk is en zou thans noodzakelijke maatregelen tot uitleiding van enkele Indonesiërs, die communistische agitatie voeren, tot uitvoering willen brengen. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord.
- - -

3. *Buitenlands beleid*
- - -
d. *Demonstratie in Djakarta* (#Zie ook notulen MR 3/11/52, punt 3c.)
Minister *Luns* deelt mede, dat Susanto op Buitenlandse Zaken is geweest naar aanleiding van de incidenten tijdens een massademonstratie tegen het Indonesische Parlement, waarbij de Nederlandse vlag bij het Hoge Commissariaat is verscheurd. De Indonesische Regering heeft bij Lamping hiervoor excuses aangeboden (ook schriftelijk) en namens het Hoge Commissariaat heeft ook Susanto excuses gemaakt. Van Nederlandse zijde is daarbij gezegd, dat men er ongerust over is, dat een interne beweging in Djakarta geleid heeft tot het verscheuren van de Nederlandse vlag en teleurgesteld, dat geen beveiligingsmaatregelen voor het Hoge Commissariaat zijn getroffen zoals ook bij het Indonesische Ministerie van defensie. De Sultan heeft na de demonstratie een dominerende positie in het Kabinet gekregen, hetgeen o.a. kan blijken uit het feit, dat het Kabinet geen conclusie heeft getrokken uit de aanvaarding van de motie inzake de defensie door het Parlement, uit het snelle herstel van de orde en uit de arrestatie van een aantal vooraanstaande Parlementsleden. Bij de aankomst van de demonstranten voor het paleis heeft Sukarno in zijn toespraak gezegd, dat de revolutie verder zal gaan tot Nieuw-Guinea bij Indonesië is ingelijfd. Minister *Beel* verwacht, dat Sukarno steeds op dit thema zal terugkomen.

Minister *Kernkamp* heeft de indruk uit de telegrammen van de afgelopen zes weken gekregen, dat Lamping niet voldoende geïnformeerd is. Bij het optreden van de nieuwe Hoge Commissaris zal het zaak zijn maatregelen te nemen, dat deze beter ingelicht zal zijn.

Kenmerk: Ministerraad.
© NA, archief van de Ministerraad en onderradendoos 397
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/15780

De *Minister-President* heeft begrepen, dat de demonstratie gericht is geweest tegen het Parlement, mogelijk ook enigszins tegen Sukarno en dat de Sultan hierin de hand kan hebben gehad.

d. *De Militaire Missie in Indonesië* (Zie notulen MR d.d. 13 October 1952, punt 3h.1°.)
Minister *Luns* deelt mede, dat de nota inzake terugroeping van de Militaire Missie vandaag zou worden overhandigd, doch Lamping dringt erop aan nog even te wachten. Spreker meent, dat de voordelen van handhaving van de Missie groter zijn dan de nadelen. Hij acht het wenselijk de nota een week aan te houden, teneinde eerst de ontwikkeling der zaken in Indonesië aan te zien. Minister *Staf* is het hiermede eens. Toen de kwestie in het Indonesische Parlement ter sprake kwam, was het nuttig de Indonesische Regering erop te wijzen, dat de Missie voor ons een offer betekent. Spreker erkent de voordelen, doch als de Missie een politiek strijdpunt blijft zal het ons een blok aan het been zijn.

Minister *Algera* stelt voor van Indonesië te eisen, dat de agitatie tegen de Militaire Missie wordt beëindigd. De *Minister-President* merkt op, dat van de Indonesische Regering niet verlangd kan worden, dat de agitatie in pers en Parlement wordt beëindigd, doch wel dat de Regering zelf daar stelling tegen neemt. Spreker acht het wenselijk de Indonesische Regering te polsen hoe zij tegenover de Militaire Missie staat. Staat zij op het standpunt, dat de overeenkomst beter kan worden beëindigd, dan kan Nederland de overeenkomst opzeggen, hetgeen voor de Indonesische Regering ook het voordeel heeft, dat het terugzenden van de Militaire Missie niet zal worden beschouwd als het uitvoeren van de motie van het Indonesische Parlement.

Minister *Staf* is ook vóór uitstel van de overhandiging van de nota, gezien ook de omstandigheid, dat nog onbekend is, wat de Sultan zal doen. Een Militaire Missie in een land, waar het Parlement naar huis gezonden is en een aantal dagbladen verboden zijn, zal moeilijk te handhaven zijn. De *Minister-President* is eveneens van oordeel, dat bij vestiging van de dictatuur de Missie zal moeten worden teruggeroepen, doch is het mogelijk, dat thans op niet te lange termijn verkiezingen zullen worden gehouden.

Minister *Staf* is voornemens het vertrekken van gezinsleden van militairen van de Missie even op te houden. De *Minister-President* is van oordeel, dat men één of twee weken zal moeten wachten met het vertrek van de gezinsleden.

Minister *Luns* stelt voor, dat aan Lamping wordt gevraagd, na consultering van de Chef van de Militaire Missie, advies uit te brengen over de vraag of de nota nog op enkele punten moet worden gewijzigd. Aldus wordt besloten.

- - -